

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Authors **Riitta Rissanen, Ding Ma, Adel Rizvi, Hanna Teräs, Niina Nurkka ja Kirsi Mustonen. Karelia-ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Petri Raivo, Pekka Auvinen, Pia Hiltunen, Jaana Tolkki, Ulla Asikainen ja Anne Ilvonen**

Year of publication **2024**, FINEEC publications **5:2024**

Language **Finnish**

ISBN **978-952-206-838-5 pdf**

1.1 Koulutuksen suunnittelu

- HEI's self-assessment

Karelia 2030 -strategia linjaa koulutustoiminnan valintoja ja kehittämistoimia. Koronapandemia ja sota Ukrainassa ovat vaikuttaneet voimakkaasti ammattikorkeakoulun koulutustoimintaan. Monien strategialinjausten merkitys on kriisien myötä korostunut, mutta ne ovat edellyttäneet myös nopeita muutoksia. Karelian koulutus on laajentunut ja uudistunut strategiakauden alkuvaiheessa. Tutkintokoulutuksen sisäänotto on kasvanut ja useita uusia suomen- ja englanninkielisiä amk- ja yamk-koulutuksia on käynnistynyt tai käynnistymässä. Koronapandemia on vauhdittanut koulutuksen toteutustapojen uudistumista. Myös jatkuvan oppimisen merkitys on kasvanut työelämän ja toimintaympäristön nopeisiin muutoksiin ja murrokseen vastaamiseksi.

Karelian koulutuksen suunnittelun prosesseja ovat

- koulutustoiminnan suunnittelu,
- opetussuunnitelmatyö,
- opintojen toteutussuunnittelu,
- työaikasuunnittelu ja
- työjärjestysuunnittelu.

Strategia ja työelämäläheisyys konkretisoituvat opetussuunnitelmissa

Opetussuunnitelmat ovat yksi Karelian pedagogisen johtamisen keskeisistä työkaluista. Ne arvioidaan ja päivitetään tarvittavilta osin muutaman vuoden välein. Viimeisin uudistus toteutettiin vuosina 2020–2022 (uudistuksen tavoitteet) ja uudet suunnitelmat otettiin käyttöön vuonna 2022.

Karelian opetussuunnitelmat ovat olleet osaamisperustaisia vuodesta 2005 alkaen. Tutkintojen osaamistavoitteet on määritelty koulutuskohtaisina ja yhteisinä kompetensseina. Uudistusten yhteydessä osaamistavoitteet päivitetään ja niiden taso suhteessa tutkintojen ja osaamisen viitekehykseen arvioidaan. Karelia soveltaa Arenen kansallisia suosituksia yhteisistä kompetensseista. Yhteiset ja alakohtaiset kompetenssit on kiinnitetty opetuksen suunnittelujärjestelmässä opintojaksoihin. Yhteisiin kompetensseihin liittyvää osaamisen kehittymistä tarkastellaan osana opintojaksojen arviointia. Kumulatiivisen osaamisen arviointia tehdään osana opiskelijoiden vuosittaisia kehityskeskusteluja. Tältä osin työ itsearviointimallin rakentamiseksi on vielä kesken.

Karelian opetussuunnitelmatyöskentelyn vahvuuksia ovat tiivis strategialiittymä, säännöllinen ja systemaattinen opetussuunnitelmien arviointimalli sekä työelämän osallistaminen opetussuunnitelmatyöhön. Opiskelijoiden osallistaminen ei toteutunut kaikissa koulutuksissa suunnitelmien mukaisesti koronapandemian aiheuttamien rajoitusten ja muutosten takia.

Opetussuunnitelmien toimivuutta arvioidaan 2-3 vuoden välein OPS-keskusteluissa, joiden tavoitteena on tunnistaa hyvät käytänteet ja kehittämiskohteet sekä paikantaa yhteisiä kehittämistarpeita. Keskustelut luovat systemaattisen rakenteen tarkastella toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. OPS-työn yhteydessä on Kareliassa rakennettu yhteiseurooppalaisia tutkinnon osia osana eurooppalaista yliopistoverkosto INVESTiä.

OPS-keskusteluun ja siihen liittyvän itsearvioinnin laatimiseen osallistuu koulutusten henkilöstöä, opiskelijoita ja työelämän edustajia. Keskusteluissa sovitaan opetussuunnitelmiin tehtävistä muutoksista. OPS-arvioinneista koostetaan koko ammattikorkeakoulua koskeva raportti. Niissä havaitut kehittämistarpeet voivat myös käynnistää koko ammattikorkeakoulun yhteisen OPS-uudistuksen.

Tutkimus- ja oppimisympäristöjä uudistetaan systemaattisesti

Kareliassa hyödynnetään ja kehitetään monipuolisesti erilaisia oppimisympäristöjä. Viime vuosina erityisenä kehittämisen kohteena ovat olleet digitaaliset oppimisympäristöt ja palvelut. Tulevaisuuden työ -hankkeessa on hankittu opetusteknologiaa, kehitetty tilojen ja teknologioiden pedagogista hyödyntämistä sekä edistetty työelämälähtöistä oppimisen muotoilua. Kareliaan on rakennettu digitaalista sisällöntuotantoa varten videoiden ja podcastien tuotantoon optimoidut studiot. Kehittäjäopettajat ovat toteuttaneet etä- ja hybridityöhön sekä yhteiskeittämiseen liittyviä kokeiluja uusia oppimisympäristöjä ja teknologioita hyödyntäen sekä toimineet opettajien kouluttajina ja vertaistukena. Tilojen ja teknologioiden hyödyntäminen opetuksessa vaatii edelleen tukea ja opettajilta valmiutta rohkeisiin kokeiluihin. Henkilöstön tueksi onkin rekrytoitu erillinen opetusteknologia-asiantuntija. Oppimisympäristöjen ja uusien digitaalisten oppimiskäytäntöjen kehittäminen ovat tapa vastata haasteisiin, jotka liittyvät koulutuksen vetovoimaan, jatkuvan oppimisen laajentamiseen sekä väljästi asuttujen alueiden koulutustarpeisiin.

Jatkuva oppiminen laajenee suunnitelmallisesti

Jatkuvan oppimisen vahvistaminen on yksi Karelia2030-strategian keskeisistä valinnoista. Tavoitteena on profiloitua työyhteisöjen osaamisen laaja-alaiseksi kehittäjäksi sekä tuottaa joustavalla koulutuksella ja kumppanuusyhteistyön avulla ratkaisuja monimuotoistuvan työn ja työurien haasteisiin. Korkeakoulujen yhteistyöopinnot ovat laajentuneet tavoitteiden mukaisesti ja Karelian opinnot ovat olleet kysytyjä muiden korkeakoulujen opiskelijoiden keskuudessa. Karelia on toteuttanut Itä-Suomen yliopiston opiskelijoille merkittävän osan tietojenkäsittelytieteen kandidaattitutkinnon opinnoista. Avoimen ammattikorkeakoulun opinnot ovat kehittyneet hyvin opiskelijarekrytointiin liittyvien opintojen osalta. Työelämän muutosten tueksi suunnattujen avoimen ammattikorkeakoulun opintojen laajentuminen ei ole toteutunut suunnitellulla tavalla.

Jatkuvan oppimisen haasteisiin vastaamiseksi vuonna 2021 laadittiin vuosittain päivitettävä kehittämissuunnitelma, joka ohjaa jatkuvan oppimisen palvelujen kehittämistä ja toiminnan priorisointia

Vahvuudet

Hyvin toimivat koulutuksen suunnittelun perusprosessit

INVEST-verkoston eurooppalaisena yhteistyönä toteutettavien erikoistumisvuosien kytkeminen Karelian opetussuunnitelmiin

Säännöllinen opetussuunnitelmien arviointi ja päivittäminen koulutusten ja johdon välisenä vuorovaikutuksellisen prosessina

Kehittämiskohteet

Opettajien yhteissuunnittelun ja monialaisen yhteistyön vahvistaminen opetuksen suunnittelussa

Jatkuvan oppimisen tarpeiden tasavertainen huomioiminen henkilöstöresursoinnissa

1.1 Koulutuksen suunnittelu

- Assessment of the audit team

Koulutus on strategisesti suunnattua ja alueen tarpeisiin vastaavaa

Karelia-ammattikorkeakoulussa koulutustarjontaa on kehitetty vastaamaan strategisia ja alueellisia tarpeita. Uusia koulutuksia aloitetaan vastaamaan tunnistettuihin työelämän tarpeisiin. Kareliassa on koulutuksen kehittämisryhmä, jonka tehtävänä on koulutuksen strategisten kehittämistoimenpiteiden suunnittelu ja seuranta. Auditointihaastattelujen mukaan myös kahdesti vuodessa järjestettävät henkilöstön strategiapäivät vahvistavat korkeakoulun strategian ja koulutustarjonnan kohtaamista. Auditointihaastatteluissa esiin tulleita hyviä esimerkkejä työelämälähtöisestä koulutuksen suunnittelusta olivat Sairaanhoidajaksi Pohjois-Karjalaan -hanke,

jonka tuella vuonna 2024 aloitetaan yhteistyössä työnantajan kanssa toteutettava kielituettu sairaanhoitajakoulutus ulkomaalaistaustaisille opiskelijoille sekä uudet geronomi- ja dronekoulutukset.

Kareliassa yhtenä strategisena painopisteenä on koulutusperäisen maahanmuuton edistäminen. Yhtenä tavoitteena on kansainvälisten tutkinto-opiskelijoiden määrän kasvu. Kareliassa myös kansainvälisiä koulutuksia on suunniteltu yhdessä työelämän kanssa ottamalla huomioon alueelliset tarpeet. Tästä esimerkkinä on syksyllä 2020 aloitettu Industrial management -koulutus. Auditointihaastattelujen mukaan ennen uuden koulutuksen aloittamista Kareliassa tehtiin monipuolinen arviointi, jossa otettiin huomioon työelämän näkökulma ja sidosryhmiltä kerätyt palautteet. Itsearviointiraportin mukaan Kareliassa koulutusten kansainvälistymistä edistetään myös yhteistyössä The INVEST European Universities alliance -verkoston kanssa. Opetussuunnitelmatyön yhteydessä verkostossa on rakennettu yhteiseurooppalaisia tutkinnon osia.

Itsearviointiraportin ja auditointivierailun perusteella Karelia on merkittävä alueen työvoiman ja osaajien kouluttaja sekä jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien tarjoaja. Auditointivierailulla vahvistui näkemys siitä, että Kareliassa työelämäyhteistyötä hyödynnetään koulutustarjonnan suunnittelussa siten, että koulutustarjonta vastaa maakunnan kehittämistarpeita. Maakuntastrategia, kaupungin elinvoimastrategia ja keskeisten yhteistyökumppaneiden strategiat ohjaavat ja täydentävät koulutustarjonnan suunnittelua. Erilaiset kehittämisryhmät, kuten koulutuksen kehittämisryhmä ja jatkuvan oppimisen kehittämisryhmä, työelämäauditoinnit, sekä TKI-yhteistyö varmistavat osaltaan koulutusten ja jatkuvan oppimisen tarjonnan työelämärelevanttisuutta. Auditointihaastatteluiden mukaan työelämässä on kuitenkin tarpeita, joihin Karelian koulutuksilla ei pystytä vastaamaan. Haasteena on myös ennakoititiedon kertyminen yksittäisille henkilöille. Auditointiryhmä suosittelee koulutusten ja jatkuvan oppimisen tarjonnan suunnittelussa kehittämään nykyistä rohkeampaa ja innovatiivisempaa ennakoitintia sekä menetelmiä, joilla järjestelmällisesti kootaan yhteen eri tahoille kertynyttä ja eri menetelmin kerättyä ennakoitintietoa.

Analytiikkatietoa kannattaa nykyistä laajemmin hyödyntää opintojen suunnittelussa

Karelia-ammattikorkeakoululla on selkeät ja systemaattiset prosessit ja menettelytavat koulustoittoiminnan johtamiseen, koulutuskokonaisuuksien suunnitteluun ja hyväksymiseen sekä opetussuunnitelmatyöhön. Prosesseilla on erikseen nimetyt vastuhenkilöt. Vararehtori hyväksyy koulutuskokonaisuudet. Vuosina 2020–2022 tehdyssä opetussuunnitelmauudistuksessa kuvattiin koulutusten pedagogisia valintoja ja työelämäyhteistyötä sekä laadittiin Karelian yhteisen osaamisen arviointikriteerit. Itsearviointiraportin mukaan Karelian opetussuunnitelmat on laadittu osaamisperustaisesti vuodesta 2005 lähtien. Koulutuksilla ja opintojaksolla on selkeästi määritellyt osaamistavoitteet, jotka on esitetty opinto-oppaassa. Henkilöstön työpajassa tuotiin esiin, että osaamisperustaisuus näkyy opetussuunnitelmissa sekä opintojaksojen tavoitteissa, sisällöissä ja arviointiperusteissa.

Karelian tarjoamien tutkintojen kuvaukset vastaavat Tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien kansallista viitekehystä. Opintojaksojen laajuudet ja työmäärät määritellään opinto-oppaassa ECTS-järjestelmän mukaisesti. Haastatteluista ja työpaja-aineistosta käy kuitenkin ilmi, että opintojaksojen työmäärissä on suurta vaihtelua ja eri lukukausilla on eri määrä opintojaksoja. Lisäksi samankaltaisia opintojaksoja, joihin sisältyy kuormittavia ja laajoja tehtäviä, tulee opiskelijoille suoritettavaksi samanaikaisesti. Toisaalta opiskelijat toivat myös esiin, että heillä on tarvittaessa mahdollisuus vaikuttaa työkuormaansa esimerkiksi pyytämällä lisää aikaa tehtävien palauttamiseen. Auditointiryhmä suosittelee, että Kareliassa kartoitetaan menettelytapoja, joita voidaan hyödyntää opiskelijoiden opintojen ja tehtävien ajoituksen sekä aikataulujen suunnittelussa opiskelijoiden kuormituksen tasaamiseksi. Kartoituksessa kannattaa selvittää mahdollisuuksia hyödyntää suunnittelussa Karelian oman tietoportaalin Karelia-Vipusen tuottamaa tietoa.

TKI-toiminnan ja opetuksen integraatio tuottaa uutta tietoa ja osaamista opetuksen sisältöihin

Auditointivierailun perusteella Kareliassa käytetyt opetus- ja oppimisen arviointimenetelmät sekä oppimisympäristöt tukevat osaamistavoitteiden saavuttamista. Karelian työelämäläheiset oppimisympäristöt ja opetusmenetelmät motivoivat opiskelijoita ja mahdollistavat oppimisen mielekkäällä tavalla. Opetus- ja arviointimenetelmiä sekä oppimisympäristöjen pedagogisessa hyödyntämisessä on kuitenkin haastattelujen ja työpaja-aineiston perusteella jonkin verran epätasaisuutta niin koulutusten kuin opintojaksojenkin välillä. Auditointiryhmä suosittelee Kareliaa varmistamaan, että kaikilla koulutusaloilla opettajilla on osaamistavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi riittävä osaaminen monipuolisten opetus- ja arviointimenetelmien sekä oppimisympäristöjen pedagogiseen hyödyntämiseen.

Auditointivierailun aikana auditointiryhmä vakuuttui siitä, että Kareliassa on tahtoa kehittää opetusmenetelmiä ja pedagogisia oppimisympäristöjä. Opetusmenetelmien kehittämisen tukena toimivat esimerkiksi opettajien digipedagogisia tarpeita tukeva digimentoritoiminta, koulutuksen sisäiset auditoinnit ja tiimiopettajuus. Tulevaisuuden työ -kehittämishankkeessa on uudistettu pedagogisia oppimisympäristöjä ja uudella kehittäjäopettajamallilla halutaan laajentaa ja levittää opettajien pedagogista osaamista. Lisäksi opetushenkilöstön Peda-aamukahveilla jaetaan hyviä käytäntöjä ja tehdään näkyviksi uusia pedagogisia kokeiluja sekä järjestetään työpajoja osaamisen arvioinnin monipuolistamiseksi.

Kareliassa tunnistetun kehittämistarpeen myötä TKI-toiminnan ja opetuksen integraatiota on tiivistetty. Vuonna 2018 tehtiin palautteen perusteella organisaatiomuutos, jossa TKI-toiminta siirrettiin koulutusaloille. Haastattelujen perusteella organisaatiomuutoksen seurauksena TKI tukee nyt entistä paremmin koulutusta ja työelämäosaamista, ja opettajat osallistuvat aiempaa enemmän TKI-toimintaan. Auditointiaineiston perusteella opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua TKI-toimintaan ja vahvistaa näin osaamistaan ja työelämävalmiuksiaan. Koulutuksessa TKI-toimintaa toteutetaan projekteina sekä osana opetusta työelämän toimeksiantoina, harjoitteluina ja oppinäytteinä. TKI-toiminta tuottaa uutta tietoa ja osaamista opetuksen sisältöihin.

Opiskelijoita ja sidosryhmiä kuullaan ja hyödynnetään koulutuksen suunnittelussa

Haastatteluiden ja opiskelijatyöpaja-aineiston perusteella Kareliassa kuullaan opiskelijoita ja heillä on hyvät mahdollisuudet osallistua Karelian koulutusten suunnitteluun ja kehittämiseen. Opiskelijat voivat antaa palautetta koulutuksestaan vastaamalla palautekyselyihin. Lisäksi opiskelijoilla on edustus erilaisissa työryhmissä, kuten koulutuksen kehittämissä ja laaturyhmässä sekä Karelia-ammattikorkeakoulun hallituksessa. Jatkuvan oppimisen kehittämissä kokoukseen opiskelijoita kutsutaan käsiteltävän asiakokonaisuuden mukaan. Haastatteluiden mukaan koulutusohjelmatasolla opiskelijoiden osallistaminen opetussuunnitelmatyöhön voisi kuitenkin olla nykyistä aktiivisempaa. Auditointiryhmä suosittelee kehittämään uusia toteutustapoja opiskelijoiden opetussuunnitelmatyöhön osallistamiseen kaikissa koulutuksissa.

Auditointiaineiston mukaan Karelian koulutusten suunnittelun ja opetussuunnitelmatyön vahvuutena on työelämän osallistaminen. Tämä sai vahvistusta auditointivierailun aikana. Sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö koulutusten suunnittelussa on aktiivista, mistä hyvinä esimerkkeinä ovat uusien koulutusten aloittaminen ja koulutusten työelämäauditoinnit. Auditointihaastatteluiden perusteella 70 prosenttia Kareliasta valmistuneista opiskelijoista jää työskentelemään Pohjois-Karjalan alueelle. Alumnit ovatkin ammattikorkeakoululle merkittävä voimavara, jota voisi hyödyntää vielä nykyistä monipuolisemmin työelämän tarpeiden kartoittamisessa koulutusten ja erityisesti jatkuvan oppimisen tarjonnan suunnittelussa. Auditointiryhmä suosittelee alumnien osallistamista ja hyödyntämistä koulutusten suunnitteluun entistä systemaattisemmin ja monipuolisemmin.